

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Rozdział 1

CHARAKTERYSTYKA RYNKU PIENIĘŻNEGO	13
1.1. Rynek finansowy	13
1.2. Istota rynku pieniężnego	19
1.3. Instrumenty finansowe na rynku pieniężnym	22
1.3.1. Lokaty międzybankowe	22
1.3.2. Bony skarbowe	24
1.3.3. Papiery dłużne emitowane przez banki	27
1.3.4. Krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	29

Rozdział 2

SYSTEM BANKOWY W POLSCE	31
2.1. Historia bankowości polskiej	31
2.2. Obecny kształt systemu bankowego w Polsce, rodzaje banków	35
2.2.1. Funkcje banków i ich rodzaje	35
2.2.2. Konsolidacja sektora bankowego	37
2.2.3. System bankowy w Polsce a Unia Europejska	39
2.3. Działalność banku centralnego	40
2.3.1. Cele i funkcja banku centralnego	40
2.3.2. Władze banku centralnego	42
2.3.3. Instrumenty polityki pieniężno-kredytowej banku centralnego	43
2.4. Nadzór bankowy	48
2.4.1. Istota i zadania nadzoru bankowego	48
2.4.2. Komisja Nadzoru Bankowego	51

Rozdział **3**

TRADYCYJNE ROZLICZENIA PIENIĘŻNE	53
3.1. Rachunki bankowe	53
3.2. Tradycyjne rozliczenia bezgotówkowe	57
3.2.1. Polecenie przelewu	57
3.2.2. Polecenia zapłaty (direct debit)	58
3.2.3. Czek w rozliczeniach pieniężnych	60
3.2.3.1. Istota czeku i jego rodzaje	60
3.2.3.2. Czek rozrachunkowy	62
3.2.4. Rozliczenia planowe oraz okresowe rozliczanie sald	63
3.3. Operacje gotówkowe w bankach	64
3.3.1. Istota obsługi kasowej	64
3.3.2. Wpłaty i wypłaty gotówkowe	65
3.4. Usługi depozytowe w banku; skrytki sejfowe	67
3.5. Systematyka rozliczeń pieniężnych	68

Rozdział **4**

ELEKTRONICZNE USŁUGI BANKOWE	71
4.1. Istota bankowości elektronicznej	71
4.2. Rodzaje systemów bankowości elektronicznej	73
4.3. System home banking	75
4.4. Inne formy bankowości elektronicznej	78
4.4.1. Bankowość telefoniczna (call center, bankofon)	78
4.4.2. Bankowość mobilna, czyli operacje za pośrednictwem telefonu komórkowego	79
4.5. Internet w bankowości, bank wirtualny	80
4.6. Karty płatnicze	81
4.6.1. Historia kart płatniczych i systemy kart na świecie	81
4.6.2. Rodzaje kart płatniczych	83
4.6.3. Zasady rozliczeń kart, uczestnicy i autoryzacja transakcji	86
4.7. Rodzaje bankowości elektronicznej	87

Rozdział **5**

ZAGRANICZNE OPERACJE ROZLICZENIOWE	89
5.1. Istota rozliczeń zagranicznych	89
5.1.1. Specyfika międzynarodowej wymiany handlowej	89
5.1.2. Sposoby realizacji płatności w handlu zagranicznym	90
5.1.3. Pośrednictwo banków w rozliczeniach zagranicznych; regulacje prawne	92
5.1.4. SWIFT i jego rola	93
5.2. Polecenie wypłaty w handlu zagranicznym	94
5.3. Czek w obrocie zagranicznym	96
5.4. Weksel w transakcjach handlu zagranicznego	99
5.4.1. Istota weksla i jego rodzaje	99
5.4.2. Wykorzystanie weksli w płatnościach zagranicznych	102

5.5. Inkaso dokumentowe	105
5.6. Akredytywa dokumentowa w transakcjach zagranicznych	109
5.6.1. Istota akredytywy	109
5.6.2. Treść akredytywy i jej dokumentacja	111
5.6.3. Rodzaje akredytyw dokumentowych	113
5.6.4. Zalety i wady akredytywy dokumentowej	119
5.7. Gwarancja bankowa w operacjach eksportowo-importowych	121

Rozdział 6

KREDYTY BANKOWE	123
6.1. Istota kredytu	123
6.2. Klasyfikacja kredytów bankowych	125
6.2.1. Podział kredytów	125
6.2.2. Kredyty dla przedsiębiorców – obrotowe i inwestycyjne	127
6.2.2.1. Kredyty obrotowe	127
6.2.2.2. Kredyty inwestycyjne	130
6.3. Zabezpieczenia kredytowe	132
6.3.1. Podział zabezpieczeń i kryteria ich wyboru przez bank	132
6.3.2. Zabezpieczenia o charakterze osobistym	134
6.3.3. Rzeczowe zabezpieczenia udzielanych kredytów	140
6.3.4. Ryzyko zabezpieczeń	145
6.4. Metody oceny zdolności kredytowej osób indywidualnych	146
6.4.1. Analiza ilościowa	146
6.4.2. Analiza jakościowa	148
6.4.3. Ocena punktowa – credit scoring	149
6.5. Ocena zdolności kredytowej przedsiębiorstwa	150
6.5.1. Istota zdolności kredytowej i podstawowe zasady jej analizy	150
6.5.2. Wniosek o kredyt i źródła informacji do oceny zdolności kredytowej	153
6.5.3. Ocena formalnoprawna zdolności kredytowej	155
6.5.4. Merytoryczna ocena zdolności kredytowej	155
6.5.4.1. Analiza jakościowa kredytobiorcy	156
6.5.4.2. Analiza ilościowa	158
6.5.5. Syntetyczna ocena zdolności kredytowej; analiza punktowa	165
6.6. Podstawowe zasady oceny projektów inwestycyjnych	169
6.6.1. Metody proste	170
6.6.2. Złożone metody oceny inwestycji	172
6.7. Umowa kredytowa	175
6.8. Monitoring kredytowy	177
6.9. Usługi leasingowe	178
6.9.1. Istota i rodzaje leasingu	178
6.9.2. Zalety i wady leasingu	181
6.10. Faktoring w praktyce gospodarczej	183
6.10.1. Istota faktoringu i jego funkcje	183
6.10.2. Rodzaje faktoringu	184
6.10.3. Zalety i wady faktoringu z punktu widzenia faktoranta	186

Rozdział **7**

ZASADY ROZRACHUNKÓW MIĘDZYBANKOWYCH	187
7.1. Istota i typologia systemów rozrachunków międzybankowych	187
7.2. Rola banku centralnego w rozrachunkach międzybankowych	190
7.3. System SORBNET	191
7.3.1. Zasady funkcjonowania systemu	191
7.3.2. Procesy dostosowawcze do wymogów europejskich – system TARGET	193
7.4. Rola Krajowej Izby Rozliczeniowej SA w rozliczeniach międzybankowych	195
7.4.1. Zasady funkcjonowania KIR SA	195
7.4.2. Papierowa izba SYBIR	196
7.4.3. Izba elektroniczna ELIXIR	197
7.4.1. System IMBIR	199
7.5. Zasady rozrachunków papierów wartościowych	200
7.5.1. Rozliczenia na rynku bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP	200
7.5.2. Rola Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA	202

Rozdział **8**

PODSTAWOWE RODZAJE RYZYKA W DZIAŁALNOŚCI BANKU	205
8.1. Istota ryzyka bankowego	205
8.2. Ryzyko w działalności kredytowej	208
8.2.1. Klasyfikacja ryzyka kredytowego	208
8.2.2. Podstawowe metody ograniczenia ryzyka kredytowego	210
8.3. Ryzyko stopy procentowej	214
8.3.1. Czynniki wpływające na poziom stóp procentowych	214
8.3.2. Istota ryzyka stopy procentowej	214
8.3.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej i metody jego pomiaru	216
8.3.3.1. Analiza luki	216
8.3.3.2. Analiza okresowa (duration)	218
8.3.3.3. Metoda badania elastyczności stopy procentowej	219
8.3.3.4. Analiza symulacyjna	220
8.3.4. Metody zabezpieczania się przed ryzykiem stopy procentowej; instrumenty pochodne	220
8.3.4.1. Kontrakty forward rate agreement – FRA	222
8.3.4.2. Procentowe kontrakty futures (interest rate futures)	224
8.3.4.3. Kontrakty typu swap	224
8.3.4.4. Transakcje opcyjne	225
8.4. Ryzyko płynności	227
8.4.1. Płynność banku i ryzyko płynności	227
8.4.2. Zarządzanie płynnością banku	229
8.4.2.1. Reguły teoretyczne	229
8.4.2.2. Metody zarządzania płynnością banku	230
8.4.2.3. Metody pomiaru i analizy płynności finansowej	231
8.5. Ryzyko walutowe w banku	236

8.5.1. Pojęcie ryzyka walutowego i jego odmiany	236
8.5.2. Znaczenie pozycji wymiany walutowej	237
8.5.3. Zarządzanie ryzykiem walutowym w banku	241
8.6. Inne rodzaje ryzyk w działalności banku	242

Rozdział 9

PODSTAWOWE ZASADY OCENY SYTUACJI FINANSOWEJ BANKU	245
9.1. Istota i rodzaje sprawozdawczości finansowej banku	245
9.2. Istota bilansu	248
9.3. Rachunek zysków i strat	252
9.4. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	255
9.5. Podstawowe mierniki oceny sytuacji finansowej banku	258

Rozdział 10

MARKETING W DZIAŁALNOŚCI BANKU	263
10.1. Istota marketingu bankowego	263
10.1.1. Pojęcie marketingu	263
10.1.2. Marketing w banku	264
10.2. Zasady segmentacji rynku usług bankowych	266
10.3. Badania marketingowe	269
10.3.1. Rola badań w działalności banku	269
10.3.2. Badania wtórne	271
10.3.3. Istota badań pierwotnych	272
10.4. Istota strategii marketingowej banku; marketing-mix	275
10.5. Polityka produktowa banku	277
10.6. Polityka kształtowania ceny	279
10.7. Promocja usług bankowych	281
10.7.1. Istota promocji	281
10.7.2. Popieranie sprzedaży	283
10.7.3. Sprzedaż osobista	284
10.7.4. Reklama usług bankowych	285
10.7.4.1. Istota i rodzaje reklamy	285
10.7.4.2. Ocena efektów kampanii reklamowej	288
10.7.5. Elementy kształtujące wizerunek banku	289
10.7.6. Dystrybucja usług bankowych	292

Aneks nr 1

PRZYKŁADY LICZBOWE	297
I. Depozyty	297
II. Weksle	304
III. Kredyty	307
IV. Papiery wartościowe	312